

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCYI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, I LITERACKI. EKONOMICZNY

Cena prenumeraty: Miesięcznie z odnośnieniem do domu lub przesyłką pocztową Mk. 650, bez odnośnienia Mk. 6.
Cena pojedynczego numeru 30 fenigów.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petitowy jednoszpaltowy na I kol. 2,00 mk. na II i III kol. 1 mk. 50 fen., na IV kol. 75 fen. —
Ogłoszenia drobne po 20 fenigów za wyraz.

Adres Redakcji i Administracji: CZESTOCHOWA, ul. Panny Maryi № 38
Telefon № 50. Skrzynka pocztowa № 25

Z CH.WILI.

W naszym życiu zbiorowym nie brak licznych, niepokojących objawów, które zmuszają do jak najwyższej czujności. Szczególnie na wsł, stanowiącej główny zbiornik siły narodowej — uje mne wpływy środowisk miejskich — czyniąca odgrywać coraz większą rolę. Wadliwa organizacja pracy, braki aprowizacyjne i wiele innych czynników — dąży do dezorganizacji życia gospodarczego kraju, a niebezpieczeństwo poważnie wzrasta wobec niezwyczajnej deprecjacji naszej waluty.

Z drugiej strony jednak nie brak i poważnego przeciwdziałania, aby przyczynić złego usunąć i życie państwowe wprowadzić na normalne tory rozwoju. Zastraszająca sprawa bezrobotnych, rozumie się, przedstawia zjawisko tak skomplikowane, że trudno marzyć o doraznym i radykalnym usunięciu tego zła. Poważna redukcja pracy, zorganizowanej przez państwo i jednostki samorządne, wywołana nadmiernym obciążeniem skarbu, przyczynia się poważnie do wywołania zamętu i stanowi podatne podłoże dla agitacji wyrotkowej. Jednakowoż przyczynić się ona może do ożywienia produkcji i inicjatywy prywatnej, sparaliżowanych dotychczasowym stanem rynku wewnętrznego i warunków pracy.

Pozatym państwo zabiega usilnie w celu wytworzenia warunków takich, aby nadmiar sił roboczych znalazł zajęcie poza krajem. Życie gospodarcze u nas iść musi czas jakiś szlakami przed wojennymi, dopóki uprzemysłowienie kraju nie rozwinie się na tyle, aby dać zajęcie wszystkim, zbędnym w rolnictwie siłom, w przemyśle wielkim. Wiemy przecież, że przed wojną, podczas normalnego funkcjonowania naszego przemysłu przeszło pół miliona robotników rolnych musiano szukać zajęcia poza granicami kraju, przeważnie w Niemczech. Tymbarziej obecnie musi się to powtórzyć, gdyż i znaczna część robotników, zatrudnionych dawniej w przemyśle, nie znalazła dotychczas zajęcia i nie prędko go znajdzie. Otóż państwo nasze dokłada wszelkich usiłowań, aby część robotników naszych znaleźć mogła zajęcie we Francji. Zajęcia tam nie brak, gdyż jak wiadomo wielkie obszary Francji północno-wschodniej zniszczone zostały przez Niemców podczas wojny — a odbudowa ich zajmie sporo czasu. Odpowiednie rokowania z rządem francuskim do stały już podobno zawarte — i robotnik nasz znajdzie zyskowne zajęcie w kraju nie wrogim nam, lecz sprzymierzonym, gdzie będzie traktowany zupełnie inaczej niż w Niemczech. Specjalna umowa zabezpieczy mu takie warunki pracy i płacy, jak robotnikowi francuskiemu — a specjalna opieka odnośnych stowarzyszeń francuskich i konsulatów naszych zapewni mu stanowisko prawne nie parząca lecz pracownika w pełni praw. Pomyślne załatwienie tej kwestji przyczyni się poważnie do wyrobienia pracownika o typie zachodnio-europejskim u nas, co nie pozostanie bez wpływu na dalszy rozwój życia gospodarczego i w kraju. Pożądany co prawda, byłoby pozostanie tego pracownika i zatrudnienie go w kraju. Jeśli jednak na razie bardzo trudne utrzymanie go na miejscu, lepiej że powróci do nas jako siła wykwalifikowana w pracy — niż miałby być użyty tu na miejscu jako materiał przed żywy wyrotkowy.

Kwestja odbudowy ekonomicznej kraju, prócz sprawy pracy i pomyslnie-

go jej uregulowania, zależy nie mniej od kapitału. Otóż z tej strony mamy pomyślny objaw do zanotowania: około 80 tys. rodzin farmerów, kupców rzemieślników i przemysłowców — polaków, wybiera się ze Stanów Zjedno-

czonych do kraju, aby służyć mu swą wiedzą fachową, inicjatywą i kapitałem. Niewątpliwie, przyczyniłoby się to niezwykłe do podniesienia poziomu naszego życia ekonomicznego.

K. P.

Uchwały Rady Najwyższej w sprawie Polski.

• Paryż. 14 | 10 (Havas). Rada Najwyższa odbyła dziś posiedzenie pod przewodnictwem Piehoas.

Polecono komisji do spraw priskieb, której przewodniczy Cambon, rozpatrzenie środków, jakie przedsięwzięć należy, aby zapewnić wykonanie artykułów od 100 do 104 traktatu pokojowego z Niemcami, odnoszących się do spraw:

ewakuacji terytoriów, przyznanych Polsce:
utworzenia komisji mieszanej, złożonej z trzech osób, któraby wytknęła granicę polsko-niemiecką;
skonstytuowała się Gdańska, jako wolnego miasta Gdańsk;
wreszcie specjalnych przepisów, mających zapewnić Polsce kontrolę oraz administrację portu Gdańskiego i Wisły.

Pobyt Paderewskiego w Londynie.

Londyński „Times” z d. 10 b. m. w komentarzu do wisty Paderewskiego w Londynie podniósł niemiernie trudności w kwestji Galicji wschodniej. Niepodobna było przeprowadzić jakiegokolwiek linii demarkacyjnej pomiędzy Polakami a Rosjanami i mocarstwa przysłały do przekazania, że jedynie w wyśmien jest porostawienie Galicji wschodniej wewnątrz państwa polskiego, przyczem jednakże konferencja pokojowa o-

świadczyła się za szeroką autonomją tej części kraju.

Paderewski powrócił do Paryża, a sprawa Galicji wschodniej przybrała nowy charakter. Wyniki sprawy wywołują etywione dyskusje i najdalej idące nadzieje pomyślnego rezultatu. Data powrotu Paderewskiego do Warszawy nie jest jeszcze ustalona, szaniem piama londyńskiego.

Z WIDOWNI WYDARZEN.

Austria chce się przemienić w państwo związkowe.

Wiedeń. Dnia 12 b. m. rozpoczęła obrady konferencja krajów austriackich. Kancelars Reaner zapowiedział przedłożenie nowego projektu konstytucji na zasadzie federacyjnej. Austria będzie w myśl tego projektu państwem związkowym, składającym się z poszczególnych krajów, rządzących się autonomicznie. Z zachodnich Węgier będzie utworzony osobny kraj. Na czele państwa będzie stał kancelars związkowy, rząd związkowy i parlament związkowy. Miasto Wiedeń będzie srownane z krajami. Każdy kraj będzie posiadał własną walutę. Kancelars Reaner oświadczył, że obecny stan świadczy o znacznej administracyjnej w Austrii.

Spisek murzynów amerykańskich.

Berlin. Dzienniki niemieckie podają za „Echo de Paris” wiadomość z Waszyngtonu że w Arkanas wykryto spisek murzynski, którego celem było wymordowanie białych.

Dyktatura wojskowa na Słowacji.

Wiedeń. Biuro korespondencyjne donosi z Berris: „L’Événement” donosi z Ungwaru, że gen. Henquo ogłosił ponownie na Słowacji dyktaturę wojskową.

Nowe bezrobocie w Niemczech.

Berlin. Biuro Wolff’a donosi: Dostało do wiadomości ministra obrony krajowej Noskego, że s chwila wyoncha strajku maszynistów i palaczy zakładów elektrycznych i gazowal, pewne żywioły rda usilowały niszczyć maszyn, aby uniemożliwić utrzymanie zakładów w ruchu bez współpracy strajkujących.

Naczelna komenda zawiadamia te dy, że zastępuje najurowe środki przewidziane rozporządzeniem o stanie obłężenia, a ty przeszkodził podobnym zamierzaniom.

Traktat pokojowy i Japonia.

Berlin. Dzienniki berlińskie donoszą z Amsterdamu na podstawie in-

formacji „Daily Mail”: Komisja pokojowa japońskiego parlamentu w Tokio ratyfikowała wersalski traktat pokojowy.

Generał von der Goltz wyjechał do Berlina.

Berlin. Dzienniki berlińskie donoszą z Amsterdamu na podstawie informacji biura Reuters, że gen. von der Goltz przed 3 lub 4 dalałami wyjechał do Berlina.

Depesza biura Reutersa nadmienia że o ruchach 100 000 armji gen. von der Goltza niema bliższych wiadomości.

Armja estońska idzie na pomoc Łotwie.

Berlin. Dzienniki berlińskie donoszą z Frankfurtu nad Menem:

Wedle telegramu „Daily News” z Rygi armja estońska przybyła na pomoc armji łotewskiej. Spodziewają się oprócz tego w najbliższych dniach ataku floty Ententy.

Odwrot Łotyszów z Rygi.

Walki z wojskiem niemieckiem trwają dalej.

Wiedeń. Biuro korespondencyjne donosi z Paryża pod datą 13 b. m.:

Ze Stokholmu donoszą, że rząd i wojska łotewskie opuściły Rygę i udali się do miejscowości Rodenpols.

Wojska przekroczyły Dźwinę, wysadzając poprzednie wszystkie mosty w powiatrze.

Przełożone mostowych broni artylerji.

Walki między wojskami niemieckimi a niemieckimi trwają dalej.

Król włoski grezi abdykacją.

Berlin. „Deutsche Allgemeine Zeitung” podaje następujący telegram Reuters: Pomimo, że d’Annunzio i jego wojska nie chcą opuścić Rieki, armja włoska i flota włoska, stojące przed Rieką, nie chcą wykonać rozkazu, aby zmusić d’Annunzia do opuszczenia Rieki. Król włoski zgodził abdykacją na wypadek, gdyby armja i flota włoska stały nadal na tem stanowisku.

Wnuk Bismarcka pod sądem francuskim.

Paryż. Wnuk kancelerka Bismarcka

został zawieszony przed sąd wojenny w Lille. Był on dowódcą wojsk okupacyjnych niemieckich w tym okręgu. Z jego rozkazu rozstrzelano bez sądu 14 mieszkańców miasteczka Viesgare a miasteczko spalono.

Sąd zeznał od władz niemieckich wydania pułk. ks. Ottona Bismarcka. Ludendorff zapowiedział bunt przeciw rządowi republikańskiemu.

Wiedeń. Z Berlina donoszą: Ludendorff ogłosił w pismach konserwatywnych artykuł o położeniu w armji niemieckiej. Autor zapowiada w tym artykule obecnemu rządowi republikańskiemu jawny oprg. Jest to pierwsza publiczna grzba Ludendorfa od czasu rewolucji.

Polnicare popiśnie dzisiaj ratyfikację pokoju.

Wiedeń. Biuro korespondencyjne donosi z Wersalu pod datą 13 b. m. „Journal” donosi, że Polnicare dziś lub jutro podpisał dokument ratyfikacyjny.

Dzień w którym nastąpi urzędowe ogłoszenie dokumentu ratyfikacyjnego będzie urzędowo uznany za dzień zakończenia stanu wojennego.

Estenta zawiadomi następcę Niemcy, że trzy wielkie mocarstwa ratyfikowały traktat pokojowy, za skutek czego przedstawiciele owych trzech mocarstw wymienili dokumenty ratyfikacyjne z przedstawicielami Niemiec.

Odzywanie Węgier.

Wiedeń. Węgierskie biuro korespondencyjne donosi pod datą 13 b. m. Na odbytem w sobotę sebraniu Tow. Miysynego uchwalono na wniosek Ecty Parks wezwac sejm węgierski do umieszczenia na budynku parlamentarnym krysła, jako symbolu chęci japońskiej Węgier. Minister propagandy Haller oświadczył w imieniu rządu, że podejmuje ten wniosek jako swój i wnieśli odpowiedni projekt na posiedzeniu zgromadzenia narodowego.

Minister sprawiaszaj oświadczył, że w stosunkach węgierskich instytucji bankowych musi nastąpić zmiana. Minister wezwie ludność chrześcijańską, aby wycofała pieniądze z banków żydowskich.

Czesi prześladowają polacy polską na Śląsku.

Cieszyn, 13 | 10. Komisariat policyjny w Morawskiej Ostrawie wydał rozkaz do wszystkich urzędów pocztowych, do sąredu administracyjnych i do dowództwa wojskowego w Karwinie. By wszystkie gazety polskie na Śląsku z powodu ich nieprzynalnego stanowiska względem Czechów zaraz w urzędach pocztowych konfiskowano i wysłano do komisariatu policyjnego w Ostrawie.

Dotyczy to czasopism: „Dziennik Cieszyński”, „Gwiada Cieszyńska”, „Głos ludu śląskiego”, „Robotnik śląski”, „Poseł ewangelicki”, „Kurjer Codzienny Krakowski”.

Ludność polska za linią demarkacyjną jest wobec tego od kilku dni bez gazet polskich.

Dotyczy to także gazet tylko gazety czeskie, lub w rodzaju renegata „Śląszaka”.

Grzba strajku kolejowego.

Warszawa. Zjazd prezesów kół zawodowego związku kolejarzy, który się odbył dnia 5 b. m., włączył rządowi swej postulat, żądając spełnienia ich do 15 b. m. — Jeżeli do tego terminu zadawalająca odpowiedź nie nadejdzie, to 16 b. m. odbędzie się ponowdy zjazd prezesów, który sdsedyduje jakich środków mają się chwycić kolejarze.

Teatr PARYSKI.

PROGRAM OD WTORKU 14 PAŹDZIER-
NIKA 1919 ROKU I DNI NASTĘPNYCH

ARCZYDZIEŁO OSNUTE NA PODANIU BIBLIJNEM WŁOSKIEJ WYTWÓRNI „VERA” FILM MILANO.

Marja Magdalena

z uroczą ILEANE LEONIDOFF w roli tytułowej

I. Epoka. ŻYCIE GRZESZNICY.

II. Epoka. NAWROCENIE i POKUTA.

OSOBY: JEZUS CHRYSZTUS. — MARJA MAGDALENA. — PIŁAT PONCKI. — SYRJUSZ. — CLAUDJA, żona Piłata. — LIUJA, służebnica.

RZECZ DZIEJE SIĘ W PIERWSZYM WIEKU. WOJSKO, STRAŻ, SŁUŻBA. WIELOTYSIĘCZNY LUD, BOGATA WYSTAWA.

Nad program: Uroczystość na Woli w rocznicę Generała
Sowińskiego go dnia 7 września 1919 roku.

Orkiestra Sekstet Artystyczny pod dyr.
p. JERZEGO BURSIKA

Z powodu olbrzymich kosztów dzierżawy obrazu ceny
miejsc na ten obraz unormowano.
Miejsce w loży 6 mk. Krzesło parterowe 4 mk.
Galerja 3 mk.

Passe-Partout i bilety ulgowe prócz urzędowych i prasowych nie ważne.

Teatr „ODEON“

Program od środy 15-go do piątku 17-go
Października 1919 roku (włącznie).

Tylko 3 dni

Wielki nadzwyczajny program!

Tylko 3 dni

BAJKA FLORENCKA

Przepiękny poemat miłosny w 4-ach aktach z prologiem.
Arcydzieło firmy „GAUMONT” w Paryżu.
W rolach głównych: słynna piękność paryska
Zuzanna Delve i artyści komedji francuskiej M. A. Tallier i Paweł Manson

KOBIETA i KARTY

Amerykański dramat życiowy
w 3 aktach z serji „WORLD”.

Dr. Stefan Purshi

choroby skórne i weneryczne
godziny, przyjęcie 8—11, 3—7
KILIŃSKIEGO 5.

DOKTOR

Paweł Broniatowski

UL. PANNY MARJI Nr. 21 (II Aleja)
obok Teatru Paryskiego.
Choroby weneryczne i skórne.
Przyjmuje od 9—12 i 4—7 po południu.
Panie od 12—1 w południe.

OGŁOSZENIE.

Wobec likwidowania szkółek drzew owocowych Magistrat niniejszym ogłasza, iż z dniem 15 października r. b. przystępuje do ich rozprzedaży

Zakupione drzewka winny być usunięte do dnia 1 stycznia 1920 roku

Drzewka są nieetykietowane, niewątpliwie odmian handlowych różnego wieku i wzrostu, stoją w liniach i mogą być zakupione w całości, liniami, lub pojedynczymi sztukami

Szkółki można oglądać codziennie od godziny 8 rano do 4 po południu przy ulicy Generała Dąbrowskiego obok Koszar Zawady

Pismienne zaś oferty należy składać w Magistracie (pokój Nr 8) zakup zaś detaliczny odbywać się będzie każdorazowo na miejscu w godzinach powyżej wskazanych

Posiadane zapasy drzewek są następujące:

S Z C Z H P Y:

Grusz — 9734
jabłoni — 8748
Czeresni — 245
śliw — 813

D Z I C Z K I

Grusz — 7287
jabłoni — 7939
Czeresni — 3459
śliw — 1078

Częstochowa, dn 23 września r. b.
p o prezesa Antonia Januszewski
Ławnik K. M. Liński.

„KARPATY“

Spółka z ogr. odp. dla sprzedaży produktów olejów mineralnych

WARSZAWA, Bielska 25, Telefon 282-04—KRAKÓW, Szwaska L. 4.

Centralne Biuro sprzedaży

ŁĄCZYLSKIEGO KARPACIEGO TOWARZYSTWA NAFTOWEGO

dawniej Bergheim i Mac Garvey

W Gliniu w Marjan polskim poleca wprost z Refinerji lub z własnych składów z Warszawy i Łodzi

BEZYMIE motorowa, autonomiczna, kłnicza, dla plugów motorowych i silników spalniczych. Naftę do lamp (naftowo-zarzewych). OLEJE GAZOWE (ropę do silników) OLEJE od najlżejszych WRZECIONOWYCH do najcięższych MASZYNOWYCH oraz SAMOCIEKOWYCH, OLEJE CYLINDROWE (specjalność dla pary przegrzanej marka H). WAZELINY wszelkiego rodzaju dla celów technicznych i leczniczych, PARAFINY wysoko krzepnące dla celów przemysłowych, oraz wyrobstwa świec, EMERY do walców, rzemieni i walców.

Własne składki w Warszawie i Łodzi.

Każdy może nauczyć się stenografji przez korespondencję.

Pierwsze Warszawskie

Kursa Stenografji

Prof. Jgn. Sekulowicza, Warszawa, Zorawia 42
Prospekty na żądanie darmo i franco.

Lekarz-Dentysta

Artur Broniatowski

ul. Panny Marji Nr. 8 (I Aleja)
Przyjmuje codziennie od godziny 9—1 i 3—7 wiecz.

Dr. R. Sobański

CHOROBY OCZY
powrócił z Moskwy i przyjmuje od 3 i pół—7 w.
Warszawa, Al. Białostocka 37.

Potrzeba

20 kamaszników

do pierwszej chrześcijańskiej fabryki cholewek

J. Dziedziczaka w Radomiu

Kantor ul. Lubelska 68.

ZGŁOSZENIA DO KANTORU.

Berlitz School Method

English Lessons

Leçons de Français

Zapisy 2 Aleja 36 m. 17.

Dyrekcja Towarz. Kredytowego

m. Częstochowy

podaje do wiadomości, że w dniu 11 października 1919 r. odbyło się XXXIV losowanie 5% listów zastawnych I-szej serji rzeźnionego Towarzystwa, które przy przedstawieniu do realizacji nie wcześniej jak w dniu 15-go lutego 1920 r. powinny mieć przy sobie kupony, połączony od kuponu z datą płatności 15 sierpnia 1920 r. w przeciwnym razie wartość kuponów brakujących potrąconą zostanie.

po rb. 1000.

Nr Nr 148, 157, 233, 388, 394, 476, 631, 650, 658, 703, 747, 757, 809, 1041, 1131, 1237, 1293, 1321, 1840, 1840, 1376, 1411, 1467, 1507, 1577, 16-9, 1645, 1657, 1684, 1967, 2100, 2363, 2604, 2770, 2922, 3128, 3215, 3248, 3304.

po rb. 500.

Nr Nr 465, 469, 593, 792, 862, 1025, 1038, 1063, 1095, 1104, 1501, 1519, 1541, 1603.

po rb. 250.

Nr Nr 513, 529, 701, 948, 1042, 1075, 1094, 1105, 1142, 1165, 1202, 1316.

po rb. 100.

Nr Nr 318, 1047, 1189, 1225, 1794, 2334, 2657, 2658, 2769, 2759, 2856, 2867, 2872, 2998, 3-09, 3013, 3167, 3317, 3347, 3366.

Listy zastawne po upływie lat 20, a kupony po upływie lat 10 od daty płatności t. j. od 15 lutego 1920 roku tracą wszelką wartość

DOKTOR

Józef Kluczewski

b. ordynator uniw. ginekolog, kliniki w Kazaniu

choroby weneryczne i kobiece.

PRZYJMIE:

ul. Panny Marji Nr. 82, od godz. 5—7 wiecz.

Lekarz-Dentysta

Michał Grejniec

ul. Panny Marji (I Aleja) Nr 10

Przyjmuje codz. od 9—1 i 3—7 w.

Potrzebny chłopiec do

roznośnienia Gońca

Kierownik literacki Jan Baryleki